

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztő és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova egy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyitlári cikkek stb. b. tézendők.

Nyitlári cikkek soronkint 10 kr-ért közöltenek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések ára:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítanak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Szabadság és izgatás.

Egy Badenből bevándorolt derék német ur, a kinek művelt neje is Karlsruhéból jött és a kik fiaikat tősgyökeres magyarokká nevelték, egyszer arra a kérdésre, hogy mi az, a mi a bevándorlott németekre ez országot annyira vonzóvá teszi, hogy már az első generációban magyarokká válnak? azt felelte: „A szabadság — uram — az a véghetetlen nagy szabadság!“

Hát biz ez a mi országunk mindenkinek egyformán enged szabad tért élni, úgy, a hogy legjobbnak látja; cselekedni akkép, a hogy érdekeinek legjobban megfelel — csak egy feltételt köt ki: ne jöjjön összeütközésbe a törvénnyel. Intézményeink mindenkire egyformán kiterjesztik védelmüket. Jogain-

kat, szabadságunkat oly szabadelvtűen osztjuk meg mindenkivel, mint tán Amerikát kivéve egy állam sem.

De hát országunknak szabad intézményei talán mégsem arra valók, hogy bizonyos államfelforgatási tendenciáknak archimedesi pontul szolgáljanak, melynek segítségével magát az országot kivessék sarkaiból? A szabad szót talán mégsem azért biztosítják intézményeink, hogy nemzetiséget nemzetiség ellen, fajt fajt ellen és mindegyiket az állam fennállása ellen büntetlenül lehessen felizgatni?

A szabadság csak addig jogosult, a míg a fennálló törvényt és törvényes intézményeket tiszteletben tartjuk. A törvények is csak emberi művek. Lehetnek hiányosak, lehetnek tévesek, sőt időjárástól talán épen veszélyessé is válhatnak. Hogy az ilyen törvények vagy intézmények megváltoztatására agitáció induljon, azt senkitől sem lehet megtagadni. De ezen agitáció eszközei és módja is csak törvényesek lehetnek.

Nálunk azonban — napilapjaink szerint — vannak bizonyos elemek, a melyek agitációs működésük végcéljául nem a törvény megváltoztatását, hanem a népfajok egymás elleni gyűlöletét szítást tűzték ki. Nem az intézmények, hanem az államalkotó faj ellen intézik támadásaikat; nem a törvényhozás meggyőzése, hanem az egyes népfajok szenvedélyének fölbujtogatása az, a mire törekcszenek; ismételjük: ha napilapjaink hírei igazak.

Nem tudjuk, igaztalan rágalom-e az, a mit lapjainkban nap nap után olvasunk egye-

román izgatók, sőt már egyes községek eljárásáról — vagy való tények ezek? Nem tudjuk, hogy a román memorandum óta olvasható üzelmek rut ráfogások-e azon román férfiakra és csak izgató „laptöltelékül“ szolgálnak a kánikulai forráság alatt — vagy tények?

Szivesen hinnők az első, habár ez lapjainkra egy minősíthetetlen eljárás bélyegét sütné, de inkább ezt, mint ama másikat, hogy t. i. hazánkban szabadon lehet a tömegeket az államföntartó nemzet ellen bujtogatni, alaptörvényeket, törvényhozást, kormányt, megyét és tisztviselőket szabadon, egyes fajok elleni gyűlölet és üldözés tényével rágalmazni, a nélkül, hogy akadna valaki, a ki az illetőt felelősségre vonja.

Ha tehát mindaz, a mit lapjaink az oláh izgatás természetéről és céljáról írnak, alaptalan, akkor kérjük ezt — úgy ártatlanul rágalmazott román honfitársaink, mint a közvélemény megnyugtatására — hivatott oldalról mielőbb közbíré tenni. Ha pedig a lapok hírei nem koholmányok, hanem tények: ez esetben kérjük az igazságügyi minisztert, találjon módot azok megtorlására. Ez az ő feladata; itt megszűnik a habozás és tétovázó töprengés. Cselekvést, erélyes és rögtöni cselekvést vár a közvélemény.

Nem szabad beavárnunk, a míg megint a nyers erő lép akcióba, a mikor megint csak azok bűnhődnek, a kik tudatlan eszközei voltak az időközben megint háttérbe vonult lelketlen izgatóknak. Ez utóbbiak bennünket és ügyetlenségünket nevetve, csakhamar

A „Székelyföld“ tárczája.

A született feltaláló.

Irta: Bergl Sándor.

Leereszkedő köszöntéssel toppantott be reggeli 8 órakor Edison Elihu amerikai honpolgár Sir Thomson Haddan szabadalmi irodájába. Az iroda egyike a legjobbaknak és legkeresettebbeknek, és Edison Elihu ur egyike a legutolsó klienseknek.

Az irodában a szolga porolta az állványokat és asztalokat; kivüle senki sem volt az irodában. De azért Elihu, rendes szokása szerint, méltóságteljesen beleereszkedett a Thomson ur klienseinek szánt karos-székebe, épen úgy, mintha legalább is pár ezer dollárt hozott volna a találmánybuvárnak.

Edison Elihu 42 éves férfit volt, szakáll, bajusz és biztos jövő nélkül. Mesterségének a műlakatoságot vallotta; tényleg tanult kereskedő, elcsapott vasutas, szolgálatban levő házmester és született lángész és feltaláló volt. Ez utóbbi mesterségében a legnagyobb tökélyre vitte. Találmányainak számát ő maga sem tudta; de annyit önértzetesen állított mindig, hogy találmányai az emberiség jövő boldogságát hordják méhükben. Lángészét

az iparnak egymástól nagyon távol eső terein foglalkoztatta. Találmányai a legváltozókbb ipari cikkekkel ölelték fel és megtöltötték bizarr képekkel elcsigázott agyát, mintái pedig szűk lakásának minden zegét-zugát. Annyira vitte a feltalálást, hogy bizony ha istállója van, még ebbe is csupa új találmányu minta-paripát állított volna.

Mint minden emberi cselekedet, úgy Edison Elihu találmányai is alá voltak vetve holmi földi fogyatkozásoknak. Először semmit sem értek, másodszor a legbizarrabb kategóriába tartoztak, harmadszor pedig azt a szegényt hozták Elihu fejére, hogy miattuk böles okozójuk New-York összes, szám szerint 65 szabadalmi irodájából kiküszöböltetett. Edison Elihu a pénztelen feltalálókhoz tartozott, de azért ez — a kiküszöböltetés keserves perceitől eltekintve — nem hervasztotta el viruló reményeit.

Minden reményének, önbizalmának és egész lényének egy támpontja volt: a neve. Ezt hangsúlyozta, valahányszor egy-egy találmányáról beszélt; sohasem beszélt másról. Ezzel akart imponálni, meg a leborotvált ábrázatával, a milyen a valódi Edisoné is. Csak egyről feledkezett meg. Arról ugyanis, hogy az igazi Edisonsnak a neve Tamás, Elihu pedig a feltalálás bűvös mesterségében volt Tamás. A villamosságban s a repülés-

ben legtöbbet fáradozott Elihu, s a repülés terén nem is kellett kísérletekkel vesződnie, mert valahányszor egy-egy szabadalmi irodába ment, mind annyiszor önkéntelenül kísérletezett.

Első találmánya egy ablakkal ellátott esernyő volt, melynek célját az képezte, hogy regényes hajlamu ifjak és lányok esős időben is láthassák a vándorló felhőket. Második terméke éppen nem meddő lángészének egy oszimahuzóval összekötött petróleumlámpás, melynek célját nem igen kell magyarázni. A későn hazajövő férj ugyanis csak beleállítja cipőjét a huzóba és a lámpa meggyulad. E találmány különös tekintettel van a pityókás állapotban leledzőkre.

E nyughatatlan fej most már a mosónők tönkretételére fordította erejét, a kik neki sok kellemetlenséget okoztak. Feltalált egy 365 finom rétegből készült férfi-inget. A napi használat után le kellett szakítani a felső réteget és az ing ilyenlet tisztán leszolgált az esztendő. Szőkővékre külön 366 rétegű ingek gyártását vette czélba, nehogy a rétegek és napok számának össze nem egyezése miatt kifogásolják találmányát a pedáns amerikaiak.

Valahányszor találmányai értékesítéséhez fogott, mindannyiszor kudarcz lett a dolog vége. Mindegyik találmányára külön részvényintársaságot akart alapítani, de ez sehogysz sem akart sike-

más tért és új eszközöket fognak üzemleikhez találni.

Ha tehát nem valók a közönség közt ez irányban elterjedt hírek: kérjük a demetáló készüléket nem kimélni, hanem édes nyugal-mából felzavarni; ha pedig valók, ez esetben a legkiméletlenebb szigor alkalmazását kér-jük. Mert oly ország, melyben büntetlenül lehessen az egyes néprétegeket egymás ellen felbujtani, melyben a törvények állítólagos igazságtalanságait az állami rend fölforgatá-sára intézett agitációval szabad megtámadni; melyben elnézik, hogy a tanuló ifjúság saját hazáját a külföldhez intézett pamfletekben szabadon ócsárolhatja: egy ilyen ország le-mond életképességéről.

Rusticus.

Királyunk távirata Ferdinándhoz. Jelezve volt, hogy ő felsége Ferencz József üdvözlő táviratot intézett Ferdinánd fejedelemhez, a bolgár nemzeti kiállítás megnyitása alkalmából. Ez — mint a Paj. Corr. jelenti — úgy történt, hogy Ferdinánd fejedelem táviratot küldött Ferencz József király-nak, melyben kifejezte köszönetét Ausztriának és Magyarországnak a kiállításban való kiváló rész-vételeért; erre válaszolt táviratban a király. Örömmel adott kifejezést abbéli reményének, hogy a kiállítás javára fog szolgálni Bulgária jólétének s nemzetgazdasági fejlődésének, kívánva egyuttal, hogy a kiállítás lehetőleg fejlessze s fűzze szor-sabbra Ausztria-Magyarország és Bulgária között a kereskedelmi és gazdasági viszonyokat. A ki-rálynak eme jóindulatáról tanuskodó nyilatkoza-tát a legnagyobb örömmel fogadták Filippopolisz minden körében.

Látogatás Kossuthnál.

Dr. Vajda Emil, Kossuth életirója, augusztus 24-én Turinba utazott, Kossuth Lajos látogató-sára. Először Ruttkayné fogadta s elmondta, mily ámulatos kitarással dolgozik bátyja Iratai IV. kötetének befejezésén, melyet a napokban be akar fejezni. (Már be is fejezte. Szerk.) E miatt a ren-des sétatáról is le kellett mondania, a mi egészségi viszonyaira nagyon hátrányos. A massage-gyógy-kezelést használja, a mi némi részben pótolja a kellő mozgást. Semmi sem akadályozza meg vas-szorgalmu munkájában, kivéve ha jó barátai meg-látogatják; azoknak szívesen szentel néhány per-czet drága idejéből.

Beszélgések között — írja továbbá Vajda — be-jött az itt időző Helfy, a Kossuth-család meghitt barátja, és tudtukra adta, hogy Kossuth nagy elfoglaltsága dacára szívesen lát szerény dolgozó-

szobájában. Helfy kíséretében átmertünk Kossuth dolgozószobájába. Ugyanazon ébenfa-íróasztal mellett görnyedt most is, mint 1889-ben, midőn a turin-párisi kirándulókka meglatogatva, foga-dott. A hogy beléptünk, félbehagyta az írást, fel-kelt s barátságosan kezét nyújtva, jóságos szép kék szemait ránk irányozva, szívélyesen üdvözölt. A nagy tömeget alkotó kézíratról itélve, mely íróasztalán hevert, könnyen lehetett következtetni arra a lázas gyorsaságra, melylyel Iratai IV-ik kötetének befejezésén dolgozik. Ezzel bizony sietnie kell, mert Helfy a kézíratra várakozik, hogy magával vihesse kinyomatás végett.

A társalgás rendkívül vidáman s kedélyesen folyt.

Mindenekelőtt az általam írt élet- és jellem-rajzra reflektált. Habár — úgy mond — elve, semmit sem olvasni, a mi ő róla szól, akár mel-lette, akár ellene legyen is az írva, a könyv még is örömmel lepte meg. A hírlatok, melyeket ed-dig a mű felől hallott, teljesen megnyugtatták a felől, hogy az élet- és jellemrajz mindenekelőtt hű és igaz.

Arra a kérdésemre, hogy miért nem tesz kellő mozgást, hisz az ily óriási munka megkívánja azt, azt felel, hogy: „Most nincs arra időm. Eddig csak megtettem, de most sietnem kell, mert be akarom végezni minden áron művem IV-ik köte-tét.” Különben is, amíg nagy sétatát tett, inkább a természet szépségeiben gyönyörködött. Az em-beriséget csak bizonyos távoból szerette szem-lélni.

Szóba hoztam a székely kivándorlás ügyét. Erre megjegyzé: „48-ban, mint miniszter, megvallo, sokat elmélkedtem e fontos kérdés felett. A sikság s rónaság Kanaán-földjére ohaj-tottam volna a derék, munkás székely népet ki-telepíteni, de bizony átláttam, hogy a székely nép csak a hegyes vidékekre termett.” Ugy véli, hogy a székely kivándorlás leginkább úgy volna meg-akadályozható, ha minél több gyárat állí-tának a föl ott helyben s ez általa meg-élhetés nagy kérdésen könnyítenének némiképen.

Az erdélyi oláhok czéltalan mozgalmát kemé-nyen elítélte. Magyarország legerősebb védbás-tyájának tartja a székelységet s erősen hiszi, hogy „e védpaizon megtörik a kárhuzatos nemzeti aspiráció összes tevékenysége”.

Mi megnyugtattuk, hogy a magyar nemzetben elég erély lesz a nemzetellenes törekvéseket még csirájokban megfojtani.

Ezek után a székely iparra nézve tett érdekes megjegyzéseket s minden szavából az volt kivehető, hogy a nagy száműzött élénk figyelem-mel kíséri az itthon történeteket.

Nem akarván Kossuth jóságával visszaélni, föl-

mert nem tudom, el tudom-e még egyszer mon-dani.

Elihu ugyanis azt gondolta, hogy minden láng-észnek hirtelen halállal kell kimulnia.

— Arról van szó, hogy két igen hasznos dol-got, a melyek eddig külön tettek hasznos szolgál-atokat, most egyesítsünk. Nemde ön is mindig elhagyja fogpiszkálóját? Lássá, én is így vagyok vele, most sincs nálam. (Ez igen hihető volt.) De az inggomb, az mindig helyén marad. Rendelte-tésénél fogva ugyanis az inggomb két ellentétes irányban húzó ruhadarabrészeletnek lyukaiba van helyezve. Nem kell hosszasan magyaráznom, hogy a két ellentétes erő nyugalmat szül s az inggomb mindig helyén marad. Erre alapítom én a talá-lmányt. Az inggombba belehelyezzük a fogpiszká-lót és ezentul nem lesz oka senkinek sem panaszkodni arról, hogy fogpiszkálóját elvesztette. Azt is elmondom mindjárt, hogyan szándékozom érté-kesíteni. Természetesen szó sincs arról, hogy ezt a találmányt kiengedjük kezeinkből. Mi ketten, ön Sir Thomson és én Mr. Edison Elihu new-yorki lakosok, mi fogjuk ezen rendkívüli fontos-ságu iparozikkal a világ öt részét ellátni. Szállítani fogjuk Massachusets államtól egészen Tokióig. És Kamchatkától Kamerunig az emberek minde-nütt inggomb-fogpiszkálóval fogják fogaikat ebéd után tisztítani, és fogpiszkáló-inggombbal fogják ingeiket gombolni. 100,000 dollár tőke biztosan

kelttem s megköszöntem a kitüntető figyelmet melyben minket részesiteni kegyeskedett. Végül kétszer megcsókolta homlokunkat s a Székely-földet üdvözölve, könyezve bocsátott el minket.

Távozása előtt a két látogató búcsút vett Ruttkaynéól is. Itt hallották meg, hogy Kossuth Fe-renczet másnapra, Lajos napjára, haza várják.

Különfelek.

— **Sió Ferencz** monolog- és szavalati előadó a hét folyamában egy előadást fog rendezni K. Váshelyitt. Sió ur ismeretlen minálunk, azonban a vidéki sajtó sok szépet beszél tehetségéről s előadásai élvezetes voltáról. Előadásait nagyon ajánlja a szép, tartalmas műsor is. Kérjük a közönség szíves pártfogását.

— **Az ojtói állami** utmesteri állomás üresedésbe jövőn, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter pá-lyázatot nyitott, melynek határideje szeptember hó 16. ika. A pályázatban a honvédelmi miniszter-től nyert igazolvánnyal ellátott altisztek vehet-nek részt.

— **A kolera közeledése.** A kolera Hamburgban még egyre erősen szedi áldozatait, sőt most már több esetet konstátáltak Berlinben és Németor-szág más városaiban, valamint egyes tartományai-ban is, úgy, hogy e miatt a német császár lemond-tott tervezett multságáról, a gottenburgi vadá-szatról, mivel nem akarja népét a veszedelem ideje alatt elhagyni. — A magyar kormány eré-lyes intézkedéseket tesz, hogy a netaláni vesze-delem ne találja az országot készületlenül. A bel-ügyminiszterium, meggyőződést ohajtván szerezni arról, miként hajtották végre az általa elrendelt fővntézkedéseket, kiküldötte a közegészségügyi felügyelőket a határszéli vármegyékbe, hogy ott minden nagyobb községben vizsgálják meg a tényleges állapotokat és az intézkedések fogana-tosításáról személyesen meggyőződve, a tapasztalt hiányokat az e végből rendelkezésükre bocsá-tott üres lapokon napról napra bejelentsék. To-vábbá alakulóban van egy országos központi járványbizottság.

— **Kolerás dolgok.** A rendőrség most mindig és mindenütt kolerában dolgozik. Meg van ugyanis országsszerte parancsolva, hogy Bukovinából, Ro-mániából, Galicziából és Németországból jövő utasok orvosi megfigyelés alá vétessenek, nehogy valamiképpen egy pár tucsat komma-baczellust csempésszenek be az országba. És azóta a rend-őrség minálunk is csupán az idegen utasokat lesi. Mult pénteken sikerült is végre egy Romániából jövő kereskedőt megcsipnie. Olyan egészséges volt az istenadta, mint a makk, hanem azért nyomban a legszigorubb orvosi felügyelet alá vé-

hoz évenként 8000 dollár kamatot. Ekkor megállt s jól megnézte gondolatában a 8000 dollárt.

Azután folytatta:

Önök van pénze, nekem nincs. Nekem van zseniális találmányom, önnek nincs. Adjuk össze e kettőt és 10 év mulva saját vasutaink fogják szállítani a fogpiszkáló-inggombokat. Adja be a világ összes szabadalmi hivatalaihoz a szabadalmi kérvényeket.

Egyet mondok még. Ez a zseniális találmány megérdemli, hogy születésekor rögtön megjutal-mazzassék. Én — és itt Elihu akadozni kezdett — legszebb jutalomnak tartanám Miss Ellen Thomsonnak, az ön leányának kezét. Itt állók, egy valódi gentleman, adja nekem leányát fele-ségül.

Mr. Thomson megnyomta a csengetyűt. A szolgál bejött, aunk intett egyet és Sir Edison Elihu, számos zseniális cikknek a feltalálója, künn volt a folyosón.

Ez volt az egyetlen szabadalmi iroda New-Yorkban, a hova még mehettem, és most in-nen is...

Lent a kapu alatt Mr. Thomson czégtáblája alatt állott meg Mr. Edison Elihu, s azon gondol-kozott, hogy honnan vegyen uti költségre való pénz Washingtonba. Ott vannak még szabadalmi irodák.

tetett. Először az orvos tetőtől talpig megvizsgálta, s miután konstatació lett, hogy a román atyáknak még csak tyukszeme sincs, kezdődött a sok jóféle illatos szerrrel való fertőtlenítés, s mikor ez is megtörtént, szigorúan meghagyatott, hogy 5 napon át csak rostélyost meg jó veres bort szabad élveznie, változatosság tekintetéből azonban megengedtetett koronként egy kis bőrös hus avagy szárnyas pecsenye is, valamint a cognac és kávé sincs kizárva. És a román atyafi a magyar orvosi megfigyelés alatt rendkívül jól érzi magát, el van ragadtatva a magyar koleraellenes konyha izletes voltán, s már azon gondolkodik, hogy megmarad minálunk. — Ilyen szép és üdvös funkciót végez minálunk a rendőrség, mert mivel hogy rendnek muszáj, de koleraának nem szabad lenni.

— **Kő- és agyagipari szakiskola Udvarhelyen.** Több ízben említve volt, hogy Lukács Béla kereskedelmi miniszter többek között Sz. Udvarhelyen kő- és agyagipari szakiskolát szándékozik létesíteni és ennek — valamint a többi új szakiskolának — szervezésével Sztérenyi József országos iparfelügyelő bízta meg, a ki az ipari szakoktatás terén hazánkban elismert szakférfi. — Mint Udvarhelyről írják, nevezett iparfelügyelő mult hó 26-án népes értekezletet tartott e tárgyban, melyen részt vettek: a vármegye részéről a fő- és alispán, a város részéről a polgármester s két tanácsos, a marosvásárhelyi iparkamara részéről Réthy titkár és három udvarhelyi tag; továbbá mintegy 40 érdekelt iparos. — Az értekezlet távirati uton üdvözölte Lukács minisztert és megköszönve jóindulatát, nagy lelkesedéssel fogadta az erdélyi részeken különben is népszerű iparfelügyelő szakszerű fejtegetéseit, melyekhez nagy örömet azon kijelentése kellett, hogy az új intézet még ez év október havában meg is fog nyitni, mi végből a fontosabb szervezési munkálatokra ideiglenes bizottság is alakítottatott. A város ingyen bocsát az intézet rendelkezésére helyiséget, a megye és kamara pedig ösztöndíjakat fog adományozni. Udvarhelyen igen nagy jövőt jósolnak ezen új intézetnek.

— **Öreg honvédek a miniszterelnöknél.** A 1848/9-es honvédegységek országos központi választmányának küldöttsége szerdán tisztelt Szapáry Gyula miniszterelnöknél. A küldöttség Balogh Sándor dr. pápai honvédszázados, a pápai Nagy Gergely-rend középkeresztesének vezetése alatt Berts honvédőrnagy, Tóth Nep. János százados, Wirther János és Pillich Ferenc főhadnagyokból állott. A küldöttség a következő beszéd kíséretében adta át a honvédegységek óhajait magában foglaló memorándumot:

Nagyméltósági miniszter ur! Kegyelmes urunk! Midőn az 1848/9-es honvédegységek országos központi bizottsága határozatilag kimondá azt, hogy a jelenleg átadandó nyomdanyom nem posta vagy magánuton, hanem küldöttségileg adassék át közvetlenül nagyméltóságodnak, kiváló bizonyítékát akarta adni nagyméltóságod személye iránt apolt mély tiszteletének s a felelti bizalmának, hogy kérvényéhez kötött reményének valószínűségét első sorban nagyméltóságod bölcsességétől, nemes szívességétől s azon gyókorai érzékétől várja, mely valamint az ország kormányzása sok-nemű elágazásában, ugy a régi honvédek zavart ügyét illetőleg is megtalálja az eligazodás, a méltanyosság azon mérvét, melynek keretén belül az 1848/49-es honvédek kérelmeinek azon része is más országos érdekek sérelme nélkül teljesíthető lesz, mely ezen mély tisztelettel ezuttal átadott memorándumban lerakva van. Nagyméltóságod előtt is ismert dolog, hogy bármily csekély testületet pénz nélkül sikerrel vezetni, kormányozni nem lehet, az országos központi bizottságnak pedig sem központi irodája s erre való költsége nincs, főjegyzőinek csak némileges rendes díjazása sincs. Nagyméltóságodhoz tehát mély tisztelettel és bizalommal fordul, hogy a lehetőség határain belül e hiányokon segíteni kegyeskedjék. Ismételtlen is kegyes pártfogásába ajánljuk ügyünket és esedezünk, hogy fáradságot venni méltóztatassék beadványunk személyes átolvasására, mert ez képezi alapját a régi honvédek ügye végrendezésének, kapcsolatban a mult évben beadott emlékirattal.

Ezután a miniszterelnök bemutatatta magának a küldöttség tagjait s néhány barátságos szót váltott velök.

— **Kossuth Ferenc** aug. 27-én a következő levelet intézte Helyi Ignác-hoz: „Kedves jó barátom! A hazai lapokból látom, hogy engem szep-

temper 19-re Tállyára várnak, hogy atyám képviselőtében részt vegyek azon egyházfelavatáson, melyet a hegyaljai ág. egyházmegye kegyeletos érzellemmel rendezett. Ez alkalommal sok helyen nagyobb mérvű fogadtatásomra készülnek; és ennek folytán kényszerítve érzem magam nyilatkozni. Nem lesz nekem megadva azon szerencse, hogy ez alkalommal viszont láthassam a rég elvesztett hazát, még pedig azért nem, mivel 1-ször: Atyám nem bízott meg képviselőtével, és ezt ismert elveivel összefüggőleg nem is tehette; 2-ször: ha megbízás nélkül haza mennék, összeütközésbe jönnék atyám nézeteivel, melyeket tisztelni szent kötelességem; 3-ször: addig, míg atyám hontalan, nekem is hontalannak kell lennem, ezt hozza magával oly érzelmek egész halmaza, melyek magyarázatra nem szorulnak. Legyen kérem szives, kedves jó barátom, tágabb körben tudatni a fentebbieket, fogadja legőszintébb baráti üdvözlémet. Kossuth Ferenc.” A fenti levéllel egyidejűleg Helyi képviselő ur a következő helyreigazítást teszi közzé: A lapok tévesen közlik, hogy Kossuth 4-ik kötetével, mely most kerül sajtó alá, az egész mű be lesz fejezve. Ellenkezőleg e kötet elsőjét képezi azon három kötetnek, melyre az Athenaeum két évvel ezelőtt előfizetést hirdetett. Az 5-ik és 6-ik kötet anyaga is együtt van már s remélhető, hogy rövid egymásutánban fognak megjelenni.

— **Törs Kálmán meghalt.** Hirlapírodalmunk és közéletünk egy rokonszenves alakja dőlt ki férfikora delén, tevékenysége javában, munkaereje zenitjén. Törs Kálmán halála veszteséget jelent. Ravatalát országos részvét környezi. Emléke a kegyeleté. A szelid lelkű és nemes jellemű férfi ügyvédnek készült és író lett. Hajlamát, hangulatát követte folytonosan, de nem mindig virágos életuton. Jó hangzású nevet a „Hon“-nál szerzett, legmagvasabb közleményei a „Vasárnapi Újság“-ban jelentek meg. Mindig hangulatosan írt, stílusa mesterére, Jókaira emlékeztet. Szépirodalmi érdemei között nem utolsó helyre sorakozik a „Déryné naplójá“-nak kiadása. A zajtalanul, de annál hasznosabban működő író 1878-ban választották meg Szenté városa függetlenségi párti képviselőjének. Kiváló és nagy érdemei vannak a „magyarországi hirlapírók nyugdíjintézete“ körül is, melynek alelnöke volt. Aug. 31-én este fél hat órakor halt meg a Pál-utcai 2-ik számú lakásán. Hét hónapig szenvedett. Betegsége lassan öltö tudó- és lépsorvadást. Kezelő orvosa sógora, Kéty dr. egyetemi tanár volt, kinek tanácsára április hóban Szent-Mihályra vitték, honnan aug. 30-án hozták haza meghalni. Özvegyén kívül négy kiskorú gyermek, két fiú és két leány gyászolja korai elhunytát.

— **A bukaresti román egyetemi hallgatóság a Liga segítségével egy füzetet adott ki, melynek állításait a magyar egyetemi ifjuság választmányban cizfolta meg.** Erre a válasza egy Replika jelent meg a hazai román egyetemi ifjuság nevében N. Szébenben, amely polemizál a magyar választmánnyal s példállyal igyekezett illusztrálni a román liga támadásainak igaz voltát. Ezt a Replikát — előszava szerint — állítólag a bécsi, gráci, budapesti és kolozsvári egyetemeken román ifjusága szerkesztette. Most a kolozsvári egyetem román hallgatósága tiltakozást ad ki eme Replika ellen, kijelentvén, hogy ezt a hazai román ifjuság előzetesen nem látta, nem tanácskozott róla, tartalmáról tudomása nem volt s hogy az egész replika nem egyéb szédelgésnél, mely visszaél a román ifjak nevével.

— **Nagy vasuti szerencsétlenség történt Romániában.** A vasuti szerencsétlenség Kimpene nevű városban tul történt kedden éjfélt után két órakor, midőn hibás jelzés következtében két tehervonat teljes gőzzel szemközt ment egymásnak és iszonyú erővel összeütközött. A lokomotivok és szállító kocsi izre porrá zúzódtak s az egymás fölébe toluó kocsi a vonatokon volt személyzetet, összesen kilenc embert, agyon zúztak. Egy szemtanu elbeszélése szerint csupán két egyén maradt halva, de a többiek irtózatossan megcsontkítva jaggattak fájdalomukban még akkor is, mikor a bukarest-predeáli személyvonat reggel odaérkezett a szerencsétlenek segélyére.

— **Mészárszék Oroszországban.** Odesszából érkezik a következő félhivatalos távirat: A jekaterinoszlávi tartományban ujabb zavargás tört ki a kolera ellen tett óvintézkedések miatt. A zavargás színhelye ezuttal a yuzobai munkás telep volt. A nép megtámadta a rendőröket, a kik egy koleraszszonyt a kórházba akartak vinni. Egy szotnya kozák segítségére sietett a rendőröknek, de a nép a kozákokat is megtámadta s harcza elegetett velük. A munkások kétszáz halottat és sebesültet vesztek, a kozákok közül pedig huszan sebesültek meg. Másnap ujra kitört a zavargás. A több ezer főnyi néptömeg megölte az összes kozákokat, zsidókat és orvosokat, szétakarta a kórházakat és gyógyszerházt, a templomot s gyárakat. A gyárosok s hivatalnokai csak futással menekültek a biztos halál elől. A kár több millió rubelre rug. A

feldühödött nép ezenfelül felgyújtotta a faluban az összes házakat. A rend akkor állott helyre, midőn a jekaterinoszlavi kormányzó két ezred élén s több ágyuval bevonult.

Piaczi árak.

Kézi-Vásárhelyt, 1892. szeptember 1-én.

Buza (tisztá)	hektóliterenként	6 frt 20 kr
„ (elegy)	„	— frt — kr
Rozs (tisztá)	„	3 frt 80 kr
„ (elegy)	„	— frt — kr
Arpa (tisztá)	„	4 frt — kr
„ (elegy)	„	— frt — kr
Zab	„	1 frt 80 kr
Törökbuza	„	4 frt 10 kr
Kása (köles)	„	9 frt — kr
„ (árpa)	„	16 frt — kr
Borsó	„	8 frt — kr
Lencse	„	20 frt — kr
Fuszulyka	„	6 frt — kr
Pityóka (legszebb)	„	1 frt — kr
Marhabus	kilogrammonként	— frt 52 kr
Disznóhus	„	— frt 48 kr
Juh-hus	„	— frt 28 kr
Szalonna	„	— frt 64 kr
Faggyu (nyers)	„	— frt 24 kr

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén

1892. szeptember hó 2-án.

Magyar aranyjáradék 6%	—
Magyar aranyjáradék 4%	103.08
Magy. papírjáradék 5%	107.85
Magyar vasuti kölesön	102.10
M. keleti vasuti államkötv. I. kibocs.	118.—
M. keleti vasuti államkötv. II. kibocs.	—
M. keleti vasuti államkötv. III.	111.—
Osztrák járadék papírban	115.50
Osztrák járadék ezüstben	999.—
Osztrák járadék aranyban	106.—
1860. államsorsjegyek	137.51
Osztrák-magyar bank részvény	962.—
Magyar hitelbank részvény	325.—
Osztrák hitelintézet részvény	140.—
Magyar földtehermentesítéskötvény	137.50
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	94.75
Temes-bánati földteherm. kötvény	93.75
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	139.—
Horvát-szlavon földteherment. kötv.	280.—
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény	343.50
Magyar nyerekménysorsjegykölesön	137.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	128.—
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	9.59
20 frankos arany	9.48
Német birodalmi márka	55.12
London (2 havi váltókért)	151.49
20 márka arany	11.72

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

Hirdetések.

Fekete, fehér és színes selymeket méterenként 45 krtól 16 frt 65 krig sima és mintázott mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző színben szállít, megrendelt egyes öltönyökre, vagy végeken is postabér- és vámmentesen Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selymgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

Sz. 3396 — 1892.

III.

Felhívás.

A sepsiszentgyörgyi m. királyi pénzügyigazgatóság 17953/892. számú körrendelete alapján felhívta az összes adózó polgárokat, hogy adókönyvecskéiket e hó 25-ig az adó előírása végett a városi adóhivatalnál mutassák be, mert ellenkező esetben az 1883. évi XLIV. t. cz. 36. §-a értelmében 5 frtig fognak megbírságotltni.

Kézi-Vásárhelyt, 1892. szeptember 3-án.

A városi tanács.

Sz. 11571—1892.

Árlejtési hirdetmény.

A Háromszékmegye tanulmányalapját képező és a sepsiszentgyörgyi méntelep által használt és leégett istálló fedélzetének ez évben vállalkozók által 1173 frt 08 kr előirányzott összegben leendő újbóli felépítése czéljából folyó évi szeptember hó 10-én délutáni 3 órakor a vármegyei alispáni irodában zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Mi azon megjegyzéssel tétetik közhirrre, hogy vállalkozni szándékozók zárt ajánlatokat a tárgyalási nap déli 12 órájáig a megyei pénztárnál adják be, mivel a kitűzött határidőn túl ajánlatok nem fogadtatnak el.

Az ajánlatokban világosan kijelölendő az egységi árból leengedendő százalék számmal és betűvel.

A zárt ajánlatok borítékban lepecsételve nyujtandók be; az ajánlatok oz a kikiáltási

összegnek öt száztólja bánatpénzül csatolandó.

A feltételek, az árelemzés és árjegyzék a jegyzői irodában a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1892. évi augusztus hó 29.

Tompa Miklós,
alispán.

2525252525252525

Sz. 2653.—1892.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi, hogy Lázár és Verzár brassói kereskedő cég végrehajthatónak bereczki Merza Antal, Kristóf, Kata, ugy brassói Merza Józsefa, mint Kovásznán lakó ügyvéd Kovács János által képviselt néhai özv. Merza Zakariásné hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 164 frt 20 kr tőkekövetelés és járulékai iránti ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő és Bereczk község határában fekvő,

a bereczki 526., 1407., 1408. és 1409. számú tjkvben foglalt A + 1329., 1330., 1331., 1332., 1333., 1334., 1335., 1336., 1458., 2487., 2851., 2852., 2853., 2854., 2855., 2856., 3346., 3718., 3719., 5413., 5414., 5415., 5417., 5419., 5609., 5762., 5763., 5764., 6246., 6247., 6249., 7839^a és 7839^b hr. sz ingatlanokra együttesen az árverést 1138 titban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi október hó 18-ik napján délelőtt 9 órakor Bereczk község házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 113 frt 80 krt készpénzben vagy az 1881. LX. törvényezikk 42-dik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Kézdi-Vásárhelytt, 1892. június hó 16 ik napján.

Gaál István,
kindelt egyes bíró.

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

M e n e t r e n d .

Érvényes 1891. október hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1891. október hó 1-től.

A l l o m á s o k		Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat	A l l o m á s o k		Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			2.48	Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze- ben felé)	(érk. ind.)	12.53		
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	4.20	7.23				10.31	1.18	
Botfalva	"	4.48	7.47		Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	10.47	1.18	
Földvár	"	5.07	8.03			(érk. ind.)	12.28	2.49	
Mogyorós	"	5.26	8.23		Nagy-Enyed	(érk. ind.)	1.08	3.47	8.07
Apáczsa	"	5.42	8.37		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vá- sárhely felé)	(érk. ind.)	1.35	4.07	
Köpecz	"	6.02	8.57			(érk. ind.)	2.21	4.40	8.07
Agostonfalva	"	6.09	9.04		Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	2.31	4.52	
Alsó-Rákos	"	6.26	9.20			(érk. ind.)	3.08	5.20	
Homoród	"	6.55	9.46		Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	3.18	5.26	
Kacsa	"	7.2	9.59			(érk. ind.)	5.14	6.52	11.01
Bené	"	7.32	10.20		Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	6.08	7.40	5.30
Erked	"	7.52	10.36			(érk. ind.)	10.44	11.51	2.18
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	"	8.23	11.03		Budapest	(érk. ind.)	11.04	12.09	
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	8.46	11.19			6.35	8.40	7.30	
Medgyes	(érk. ind.)	8.53	11.29	A ☐ foglalt számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 47 percig számított éjjeli időt je- lentik.					
		10.09	12.37						

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5.15 perczkor.

Brassó—kézdivásárhelyi vasut.

Érvényes a megnyitás napjától.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel 4:00 d. u. 2:45	Brassó	indul reggel 8:30 d. u. 3:10
Imecsfalva	" " 4:17 " 3:02	Szász-Hermány	" " 8:49 " 3:29
Páva-Zabola	" " 4:34 " 3:19	Prázsmár	" " 9:13 " 3:53
Kovácsna	" " 4:47 " 3:32	Kökös	" " 9:26 " 4:06
Barátos	" " 5:17 " 4:02	Uzon	" " 9:43 " 4:23
Nagy-Borosnyó	" " 5:38 " 4:18	Kilyén	" " 9:58 " 4:38
Eresztevény	" " 5:52 " 4:37	Sepsi-Szentgyörgy	" " 10:23 " 5:03
Sepsi-Szentgyörgy	" " 6:32 " 5:17	Eresztevény	" " 10:51 " 5:31
Kilyén	" " 6:42 " 5:27	Nagy-Borosnyó	" " 11:13 " 5:53
Uzon	" " 7:00 " 5:45	Barátos	" " 11:42 " 6:22
Kökös	" " 7:13 " 5:58	Kovácsna	" " 12:00 " 6:41
Prázsmár	" " 7:30 " 6:15	Páva-Zabola	" " 12:13 " 6:53
Szász-Hermány	" " 7:50 " 6:35	Imecsfalva	" " 12:28 " 7:08
Brassó	érk. reggel 8:08 este 6:53	Kézdi-Vásárhely	érk. délután 12:46 este 7:26

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.